

Ukážka – prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry štvorročné štúdium

Rozlišujte veľké a malé písmená. Dbajte na správny pravopis v každej svojej odpovedi. Správnu odpoveď napíšete alebo zakrúžkujete.

Ukážka č. 1 Wilbur Smith – Čarodejník

(historicko-dobrodružný príbeh)

„Ako si sa dostal k tejto mape?“ naliehal Naja.

„Pred dvanástimi rokmi som si na príkaz kráľa Sargona obhliadol mesto a vlastnoručne ju namaľoval,“ odvetil Ištar. „Nikto by nedosiahol toľkú presnosť a krásu.“

„Ak si Sargon objednal mapu, prečo si mu ju nedal?“

„Dal,“ Ištar kývol na dôraz. „Dal som mu nedokonalý náčrtok, pričom sám som si tajne ponechal dobrý kus, ktorý vidíte pred sebou. Vedel som, že jedného dňa mi zaň niekto zaplatí viac, než sa kedy zmohol Sargon.“

Ďalšiu hodinu skúmali mapu, mlčky, pohrúžene. Ako bojujúci generáli s profesionálnym odhadom bojiska boli schopní obdivovať hĺbku a silu hradieb, veží a pevností.

Trok nakoniec odstúpil od stola. „Nevidím žiadnu slabinu, čarodejník. Od začiatku si mal pravdu. Prelomiť tie múry zaberie tri roky ťažkej práce. Budeš musieť niečo vymyslieť, aby si si zarobil tri vrecia zlata.“

„Voda,“ zašeptal Ištar. „Pozrite na vodu.“

„Pozeral som na vodu,“ usmial sa naňho Naja tenkými perami. „Každú štvrt' zásobujú kanály, je tam dosť vody na sto rokov pre Sargonových šesť terás.“

„Faraón je vševidiaci, vševediaci,“ Ištar sa mu uklonil. „Lenže odkiaľ pochádza všetka tá voda?“

„Z dvoch mohutných riek, ktoré v tomto tisícročí nevyschli,“ doplnil Naja.

„Ale kde vteká voda do mesta? Ako ním prechádza, pod všetkými tými múrmi?“ Ištar naliehal a Naja s Trokom si vymenili pohľady, v ktorých sa zračilo rodiace sa pochopenie.

1. Ktoré tvrdenie o postavách vyplýva z ukážky?

- A. Ištar a Naja skúmali mapu mesta viac ako hodinu sami.
- B. Autor mapy nie je poctivcom, ale pozerá na svoje výhody.
- C. Ištar namaľoval mapu pôvodne pre faraóna na objednávku.
- D. Nápad, akým spôsobom dobyť mesto, skrsol v hlave Naju.

2. Ktoré tvrdenie o Ištarovi je na základe ukážky nepravdivé?

- A. Oslovili ho čarodejník.
- B. Bol nadaný v maľovaní.
- C. Išlo o podnikavého muža.
- D. Dostal za svoje rady zlato.

3. V závere ukážky sa v očiach dvoch postáv zračilo rodiace sa pochopenie toho, ako
- A. sa dostať do mesta prostredníctvom vody, ktorá doň vteká.
 - B. mať neobmedzenú zásobu vody z dvoch mohutných riek.
 - C. dostať cez zásobovacie kanály viac vody na suché terasy.
 - D. zmeniť svoje plány, lebo múry neprelomia ani za tri roky.

4. Ktoré tvrdenie o slovách z nasledujúcej vety je pravdivé?

Každú štvrt' zásobujú kanály, je tam vody na sto rokov pre Sargonových šesť terás.

- A. Slovesá sú v dokonavom vide.
 - B. Obsahuje tri rôzne základné číslovky.
 - C. Prídavné meno je v ženskom rode.
 - D. Nachádza sa v nej vlastné podstatné meno.
5. V ktorej možnosti sa nachádzajú zámená v rovnakom páde?
- A. tými múrmi, k tejto mape
 - B. sa mu uklonil, ním prechádza
 - C. toľkú presnosť, v tomto tisícročí
 - D. prelomiť tie múry, ju namaľoval

6. Vypíšte meno postavy, ktorej je v ukážke preukazovaná pocta ako faraónovi.

7. Vypíšte z nasledujúcej časti ukážky slovo s opačným významom k slovu *urečnene*.

„Ak si Sargon objednal mapu, prečo si mu ju nedal?“

„Dal,“ lštar kývol na dôraz. „Dal som mu nedokonalý náčrtok, pričom sám som si tajne ponechal dobrý kus, ktorý vidíte pred sebou. Vedel som, že jedného dňa mi zaň niekto zaplatí viac, než sa kedy zmohol Sargon.“

Ďalšiu hodinu skúmali mapu, mlčky, pohrúžene. Ako bojujúci generáli s profesionálnym odhadom bojiska boli schopní obdivovať hĺbku a silu hradieb, veží a pevností.

-
8. V ktorej možnosti je veta napísaná správne?

- A. Napadla ma originálna myšlienka.
- B. Za chvíľu už budem na príjazdovej ceste.
- C. Bol tam potôčik, tak sme cezeň prešli.
- D. Zabudla som si dáždnik, vrátim sa po neho.

9. V ktorej možnosti je správne uvedená pointa nasledujúceho citátu?

„Myslel som si, že keď o tom nikto nebude hovoriť, nebude to pravda.“

Joseph Heller

- A. Ak zakryjeme oči a uši pred skutočnosťou, neznamená to, že zmizne.
- B. Všetky informácie, o ktorých sa dočítame, sú pravdivé.
- C. Zaručene pravdivé správy sú vždy tie, o ktorých sa veľa rozpráva.
- D. Udržať tajomstvo a nehovoriť o ňom je náročná úloha.

10. Napíšte pravopisne správne vybrané slovo, ktoré je antonymom prídavného mena v nasledujúcej vete.

V tej chvíli som bol už taký hladný, až sa mi zatmilo pred očami.

11. V ktorej možnosti je správne uvedený literárny žáner nasledujúcej ukážky?

Pocestní a platan

V lete na poľudnie dvaja pocestní, ukonaní slnečnou páľavou, nečakane zazreli platan. Ihneď zamierili k nemu, ľahli si do tieňa jeho konárov a odpočivali. Ako tak hľadeli hore na platan, vraví jeden druhému: „Tento strom nemá pre ľudí žiadnu cenu, lebo nemá plody.“ „Nevďačníci,“ ozval sa strom, „to práve teraz mi vyčítate neužitočnosť, keď užívate moje dobrodenie?“

Tak je to aj s ľuďmi: významné poslanie niektorých a ich osov pre spoločnosť sú nedocenené.

- A. rozprávka
- B. báj
- C. povesť
- D. bájka

12. Vypíšte slovom pravopisne správne číslo z nasledujúcej vety.

Dobrovoľníci sú si vedomí toho, že sa musia ako 1. začať správať prosociálne.

Ukážka č. 2 Šťastný život na sociálnych sieťach?

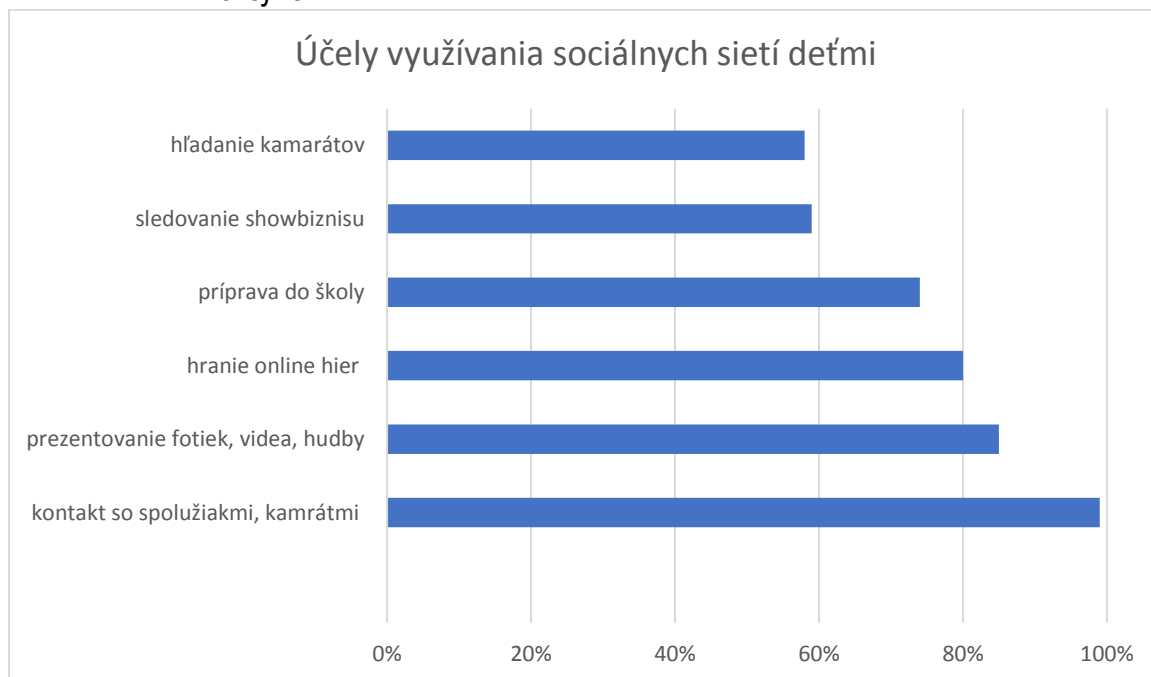
Porovnávanie je prirodzenou ľudskou črtou a do určitej zdravej miery môže byť prospešné. Vďaka nemu vieme odhaliť, kto sme, kam sa chceme posunúť, aké sú naše túžby, sny, profesionálne ciele. Od ľudí, ktorí nás inšpirujú, sa vieme poučiť, dokážu nás kladne ovplyvniť priniesť zrkadlo nášmu vlastnému životu. Porovnávanie sa s ostatnými však vo všeobecnosti považujeme skôr za negatívne svedectvo o našom sebavedomí.

Podľa štatistík sa mladý človek pozrie do mobilu priemerne viac ako stokrát denne a tento údaj sa týka aj sociálnych sietí. Psychológovia vravia, že ide o alarmujúce číslo. Citlivejšie povahy môžu mať ľahko pocit, že všetci okolo sú krajší a úspešnejší.

Ďalším problémom, s ktorým sa technologická generácia stretáva, je netrpezlivosť v nadvzovaní vzťahov a tiež zvýšená potreba ukazovať sa, chváliť sa, prezentovať sa.

Ako sa nestať otrokom „šťastného života“ na sociálnych sieťach?

- Nevenujte pozornosť prebytočným informáciám, ktoré nemáte možnosť spracovať.
- Nevyužívajte sociálne siete ako metódy relaxu.
- Začnite tráviť na sociálnych sieťach iba polovicu času.
- Uvedomte si, že nejde o reálny obraz.
- Odolajte potrebe prezentovať každý šťastný okamih svojho života verejne.

13. Z ukážky vyplýva, že porovnávanie s ostatnými

- vplýva na mladých ľudí len v negatívnom zmysle.
- sa rozvinulo až s nástupom virtuálneho sveta.
- nám dokáže pomôcť pochopiť náš životný smer.
- je dôkazom o zvýšenom sebavedomí mládeže.

14. Čo nevyplýva z ukážky?

- A. Deti využívajú sociálne siete aj na školské činnosti.
- B. Deti najviac využívajú sociálne siete na spojenie s rovesníkmi.
- C. Sociálne siete sú zahlcované zbytočnými informáciami.
- D. Je dôležité prezentovať svoje šťastné udalosti na sociálnych sieťach.

15. Ktorým slovným spojením by sme mohli nahradiť spojenie *zdravá miera* z ukážky?

- A. rozsah zdravia
- B. únosný život
- C. primeraný rozsah
- D. byť v zdravej koži

16. Ktorá možnosť najlepšie vystihuje význam nasledujúceho výroku z ukážky?

Nestať sa otrokom „šťastného života“ na sociálnych sieťach.

- A. Nestať sa závislým od falošných predstáv o živote.
- B. Nestať sa ťažko pracujúcim bez využitia sociálnych sietí.
- C. Nebyť v reálnom živote nešťastným ako dávni otroci.
- D. Nebyť ovládaný cudzími ľuďmi, ktorí striehnu na internete.

17. V ktorej možnosti je slovo *okolo* rovnakým slovným druhom ako v nasledujúcej vete?

Zdalo sa im, že všetci okolo sú krajší a úspešnejší.

- A. Našiel som okolo tucet on-line kníh s tematikou programovania hier.
- B. Zasnene hľadel okolo, pričom sa mu v očiach odrážalo svetlo z monitora.
- C. Na sociálnej sieti má okolo päťsto priateľov, no predsa sa cíti sám.
- D. Batéria mobilu pri záťaži a používaní WiFi vydrží okolo štyri a pol hodiny.

18. Vypíšte z nasledujúcej vety sloveso, ktoré je v neurčitku.

Nevenujte pozornosť prebytočným informáciám, ktoré nemáte možnosť spracovať.

19. Utvorte z antonyma slova *ľahko* príslovku vystupňovanú v 2. stupni a napíšte ju pravopisne správne.

20. V ktorej možnosti sa všetky predložky viažu s akuzatívom?

- A. počas prehliadky, pri prevádzkovaní, nad 60 rokov
- B. pre aktuálny rok, do 15 rokov, bez použitia
- C. na požiadanie, nad 60 rokov, pre aktuálny rok
- D. do 6 rokov, po objednaní, na požiadanie

21. V ktorej možnosti sú správne určené vetné členy z nasledujúcej vety?

Mimoriadny vstup sa môže uskutočniť na požiadanie návštevníkov po dohode so správcom jaskyne.

- A. mimoriadny – zhodný prívlastok, návštevníkov – nezhodný prívlastok, po dohode – nezhodný prívlastok
- B. vstup – podmet, môže uskutočniť – prísudok neslovesný, jaskyne – nezhodný prívlastok, po dohode – nezhodný prívlastok
- C. môže sa uskutočniť – prísudok neslovesný, jaskyne – nezhodný prívlastok, po dohode – nezhodný prívlastok
- D. návštevníkov – nezhodný prívlastok, môže sa uskutočniť – prísudok slovesný, jaskyne – nezhodný prívlastok

22. V ktorej možnosti sú všetky slová a slovné spojenia napísané pravopisne správne?

- A. Anglický občan, Sherlockove detektívky, angličtina
- B. angličan, stanica v Paríži, Angličtina
- C. Angličan, sherlockove detektívky, Francúzsky taxikár
- D. anglický občan, francúzsky taxikár, angličtina

23. V ktorej možnosti sú podstatné mená, z ktorých každé sa skloňuje podľa iného vzoru pre ženský rod?

- A. kníh, stanice, batožinu, časti
- B. odpoveď, stanice, stopu, časti
- C. maličkosť, detektívok, časti, stanice
- D. batožinu, maličkosť, odpoveď, stopu

24. V ktorej možnosti nie je personifikácia?

- A. nezbedník pýr sa pýri
- B. sivá ranná hmla si sedí
- C. slnko vie čítať medzi riadkami
- D. zem je ešte od včerajška teplá

25. V ktorej možnosti je príslovka?

- A. potmehúdsky sa uškiera
- B. od včerajška je teplá
- C. rozložené ako noviny
- D. čítať medzi riadkami

26. V ktorej možnosti je správna charakteristika umeleckého prostriedku nasledujúceho verša?

na kúsku plátna čosi sa deje čosi mihotá

- A. prenášanie pomenovania na základe vonkajšej podobnosti
- B. prisúdenie ľudských vlastností neživým predmetom
- C. prirovnanie na základe spoločných znakov
- D. ozvlášťujúci básnický prívlastok

27. Slovo *kupé* je

- A. podstatné meno stredného rodu, vzor srdce.
- B. nesklonné podstatné meno, slangové.
- C. pôvodne cudzie slovo, vzor vysvedčenie.
- D. slovo cudzieho pôvodu, nesklonné.

28. V ktorej možnosti je nesprávne tvrdenie o divadelnej hre?

- A. Má viac spoločných znakov s epikou ako s lyrikou.
- B. Základnou formou prejavu postáv a rozprávača je dialóg.
- C. Postavy na divadelnej scéne môžu hovoriť i vo veršoch.
- D. Počet dejstiev v rôznych divadelných hrách môže byť odlišný.

29. V ktorej možnosti sú typické znaky žánru anekdota?

- A. prekvapivé ukončenie, opisy
- B. málo postáv, stredný rozsah
- C. vtipný záver, krátky rozsah
- D. mravné poučenie, lyrickosť

30. Koľko mäkkých spoluhlások obsahuje slovo *sobotňajší*?

- A. 2
- B. 3
- C. 4
- D. 5

KONIEC TESTU!